

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de Participatieraad Haarlem
cc de leden van de raadscommissie Samenleving

Datum 15 september 2014
Ons kenmerk 2014/308517
Contactpersoon P. Haker
Doorkiesnummer 023 5113431
E-mail phaker@haarlem.nl
Bijlage(n) -
Onderwerp Uw advies op de verordening Wmo

Geachte leden van de Participatieraad,

Wij ontvingen uw advies over de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Haarlem. Met deze brief geeft het college haar reactie op uw advies.

Allereerst willen wij u danken voor uw advies. Wij hebben in de afgelopen periode negen verordeningen aan u voorgelegd, en realiseren ons dat dit van de Participatieraad veel tijd en energie heeft gevegd. We hebben u geprobeerd hier zo goed mogelijk bij te ondersteunen en het is goed om te constateren dat een deel van uw adviezen al in de verordening zijn verwerkt alvorens wij deze aanbieden aan de gemeenteraad.

Allereerst stelt u in uw advies een aantal algemene vragen waarna u artikelsgewijs adviseert. Wij zullen op deze volgorde aan houden in reactie op uw advies.

Algemeen

In de vorige Wmo werd uitgegaan van het compenseren van een gebrek, in deze verordening wordt uit gegaan van een toenemende mate van zelfredzaamheid en participatie van alle burgers. Wordt er voldoende bij stil gestaan dat dit voor een steeds groter wordende groep burgers niet of nauwelijks meer mogelijk zal zijn?

Er staat niet of nauwelijks omschreven dat inzet van professionals, zoals hulp in de huishouding, ambulante begeleiding, begeleid zelfstandig wonen ook binnen die mogelijkheden behoren. Het is dan ook wenselijk om deze taken duidelijker te omschrijven in de verordening.

Reactie

Er dient telkens een zorgvuldige toegangsprocedure doorlopen te worden om de hulpvraag van de burger, zijn behoeften en de gewenste resultaten helder te krijgen. Daarbij kijken wij ook met de burger wat hij/zij op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, mantelzorg of met hulp van zijn sociaal netwerk dan wel door het verrichten van maatschappelijk nuttige activiteiten kan doen om zijn zelfredzaamheid en participatie te handhaven of verbeteren. Tot slot onderzoeken we of er zo nodig met gebruikmaking van een algemene voorziening in de basisinfrastructuur kan worden volstaan en of sprake is van een voorliggende of andere voorziening die niet onder de reikwijdte van de Wmo 2015 valt. Als er dan nog een ondersteuningsvraag resteert, kan een aanvraag voor een maatwerkvoorziening worden ingediend.

Deze zorgvuldige toegangsprocedure kenmerkt zich door een tweezijdig gesprek. In samenspraak met de burger die de melding heeft gedaan dan wel diens vertegenwoordiger en waar mogelijk met de mantelzorger of mantelzorgers en desgewenst familie en / of de ter beschikking gestelde cliëntondersteuner worden de mogelijkheden van de burger gezien. Hierbij worden ook de mogelijkheden binnen het sociale netwerk betrokken. We beseffen ons terdege dat sommige burgers niet in staat zijn hun zelfredzaamheid te versterken of op eigen kracht te participeren. Uiteraard wordt hiermee rekening gehouden bij het onderzoek.

De Verordening is gebaseerd op de modelverordening van de VNG. De terminologie uit de Verordening vloeit voort uit de wet. Dit is de verklaring waarom deze taken niet in de Verordening zijn omschreven. In de Verordening worden door de raad de kaders vastgelegd waarbinnen het college uitvoering moet geven aan de wettelijke taak. De wijze waarop hier uitvoering aan wordt gegeven door het college wordt vastgelegd in het nog op te stellen Uitvoeringsbesluit Wmo en de Uitvoeringsregels Wmo. Ook zal hierin gedetailleerder op verschillende taken worden ingegaan.

Het uitvoeringsbesluit en de uitvoeringsregels zijn een bevoegdheid van het college. Te zijner tijd zullen deze stukken ter kennisname aan u worden toegestuurd.

1. Algemene begripsbepalingen

Wij hechten aan een heldere communicatie en in die zin willen wij u adviseren de begrippen uit te werken.

Reactie

Ook wij hechten aan heldere communicatie. Wij nemen uw advies daarom van harte over en zullen de begrippen toevoegen en daar waar mogelijk nader uitwerken onder de algemene begripsbepalingen

2. Afhandeling en melding van hulpvraag

Graag ontvangen wij van het college antwoord op onderstaande vragen;

- Waar zijn de begrippen basisinfrastructuur, sociale wijkteams en toegang gebleven en hoe is de positionering daarvan?
- Hoe worden burgers gevonden / geholpen die geen hulpvraag stellen omdat zij deze niet zelf kunnen formuleren?
- Werk het begrip preventie meer uit waarmee voorkomen of teruggedrongen kan worden dat burgers gebruik maken van de Wmo.

- Bied cliëntondersteuning actief aan en stel het persoonlijk plan bij vooronderzoek verplicht. Beide met als doel dat de cliënt (burger met een hulpvraag) zelf regiehouder blijft van zijn eigen hulpvraag.
- Schrijf alle stukken in eenvoudig en helder taalgebruik en niet alleen zoals uitgewerkt bij het persoonsgebonden budget.
- Waarborg te allen tijde de privacy(gegevens)!

Reactie

Ook hier geldt dat een aantal van de door u genoemde onderwerpen nader wordt uitgewerkt in het uitvoeringsbesluit Wmo en de uitvoeringsregels Wmo.

Burgers die geen hulpvraag stellen, omdat ze deze niet formuleren, of omdat ze geen hulp willen (zorgmijders), worden op verschillende manier benaderd. Zo zijn de sociaal wijkteams opgericht om op basis van signalen op burgers af te stappen, die dat zelf wellicht niet meer zouden doen: de zogenoemde erop-af-aanpak. Voor zorgmijders hebben we daarnaast het OGGz-team en het team Vangnet & Advies van de GGD. Daarnaast implementeren we cliëntondersteuning in het kader van de Wmo 2015. Burgers die een ondersteuningsbehoefte hebben, maar deze niet goed kunnen formuleren, kunnen van deze mogelijkheid gebruik maken.

Cliëntondersteuning zal actief worden aangeboden. Dit is een verplichting die voortvloeit uit artikel 2.3.2, lid 3 van wet. Deze verplichting is overgenomen in artikel 2.2, lid 2 van de Verordening. In de Wmo krant zal hier uitgebreid aandacht aan worden besteed.

Het persoonlijk plan verplicht stellen kunnen wij niet. Dit zou namelijk indruisen tegen de wet. We moeten alle aanvragen in behandeling nemen ook als er geen persoonlijk plan is ingediend. Wel zal elke burger die een aanvraag indient actief worden gewezen op de mogelijkheid om een persoonlijk plan in te dienen. Het is de verantwoordelijkheid van de burger zelf om hier al dan niet gebruik van te maken.

Wij zijn ons er van bewust dat we te maken hebben met een kwetsbare doelgroep, waarbij heldere communicatie een eerste vereiste is om de doelgroep effectief en efficiënt te kunnen bereiken. Dit blijft dan ook doorlopend een punt van aandacht voor ons.

Het waarborgen van privacy(gegevens) heeft onze bijzondere aandacht. De wet heeft een apart hoofdstuk aan gegevensverwerking besteed. Wij zullen er alles aan doen om gegevens zorgvuldig en vertrouwelijk te behandelen en zullen de regels die de wet daarvoor stelt vanzelfsprekend in acht nemen.

3. Procedure beschikking maatwerkvoorziening

Bij 3.2.b worden enkele voorbeelden genoemd van problemen die de cliënt kan hebben bij het zich handhaven in de samenleving. Bij het benoemen van voorbeelden bestaat het risico van uitsluiting. In deze paragraaf missen wij de cliënt die vanwege somatische aandoeningen of lichamelijke beperkingen problemen ondervindt in het zich handhaven in de samenleving. Neem bij 3.4.2 ook de wijze van monitoren op en niet alleen welke voorziening er wordt afgegeven en de duur en gewenste uitwerking.

Reactie

Artikel 3.2, onder b uit de verordening is letterlijk overgenomen uit artikel 2.3.5, lid 4 van de wet. Het risico op uitsluiting is daarmee uitgesloten. Voornoemde artikelen geven aan wanneer een burger in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening in de vorm van beschermd wonen of opvang en draagt bij aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt in staat wordt gesteld zich zo snel mogelijk weer op eigen kracht te handhaven in de samenleving.

Burgers met somatische aandoeningen of lichamelijke beperkingen vallen onder artikel 3.2, onder a van de verordening. Dit artikel betreft maatwerkvoorzieningen ter compensatie van de beperkingen in de zelfredzaamheid en participatie. Dit artikel komt overeen met artikel 2.3.5, lid 3 van de wet.

Monitoring op macroniveau valt onder het contractmanagement. Op microniveau is de verplichting tot het doen van heronderzoek opgenomen in de wet. Hiermee achten we monitoring voldoende gewaarborgd.

4. *Regels voor persoonsgebonden budget*

Vanwege de terughoudendheid van het college bij het verstekken van een persoonsgebonden budget heeft het college een voorlichtende, adviserende rol. Omschrijf deze rol. Stel financieel administratief ondersteunende instanties verplicht om de schijn van partijdigheid en misbruik door cliënt te voorkomen.

Reactie

Allereerst wil het college niet terughoudend zijn bij het verstrekken van een persoonsgebonden budget (pgb). De burger heeft nog altijd keuzevrijheid in welke vorm hij de maatwerkvoorziening geleverd wil krijgen.

De wet verbindt aan het toekennen van een persoonsgebonden budget wel voorwaarden. Als aan deze voorwaarden wordt voldaan dan moet het college een persoonsgebonden budget toekennen.

Wellicht ten overvloede merken wij nog op dat het pgb een trekkingsrecht wordt en dat de Sociale Verzekeringsbank het budget beheer verzorgd.

Wij zijn het met u eens dat burgers goed moet worden voorgelicht over wat er van ze verwacht wordt indien zij een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb krijgen toegekend.

5. *Regels voor bijdrage in de kosten*

Is 5.1.3.C omschreven omdat de minderjarige onder de Jeugdwet valt? Zo ja, dan is volgens ons deze zin overbodig. Zo nee, omschrijf dan het nut van deze regeling.

Reactie

Deze maatwerkvoorzieningen in het kader van zelfredzaamheid en participatie voor minderjarigen vallen niet onder de Jeugdwet maar onder de Wmo 2015.

In artikel 2.1.5 van de Wmo 2015 staat dat indien een maatwerkvoorziening of een persoonsgebonden budget wordt verstrekt ten behoeve van een woningaanpassing voor een minderjarige cliënt, dat bij verordening kan worden bepaald dat hiervoor een eigen bijdrage kan worden gevraagd aan de onderhoudsplichtige ouders, daaronder begrepen degene tegen wie een op artikel 394 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek gegrond verzoek is toegewezen, en degene die anders dan als ouder samen met de ouder het gezag uitoefent over een cliënt.

Aan dit artikel is middels artikel 5.1, lid 3, onder c van de Verordening invulling aangegeven.

6. Mantelzorgcompliment

Wij adviseren het mantelzorgcompliment af te schaffen en de hierbij vrijkomende middelen te besteden aan respijtzorg. In overleg met een aantal organisaties uit onze achterban willen wij op korte termijn met een voorstel komen voor de besteding van deze gelden.

Reactie

Het college voelt zich gesteund in het advies van de participatieraad, om de middelen voor het mantelzorgcompliment in te zetten als collectieve, vrij-toegankelijke voorziening in de basisinfrastructuur.

Ook binnen de commissie Samenleving blijkt hiervoor in meerderheid steun te zijn.

Wij wachten uw voorstellen met belangstelling af. Zoals wij u al hebben laten weten agenderen wij het thema mantelzorgondersteuning ook voor de netwerk-bijeenkomst van oktober. Daar wil de gemeente ook adviezen ophalen over de mogelijke inzet van middelen voor mantelzorgondersteuning.

7. Voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik

Informeert de cliënt vooraf goed over zijn plichten en rechten. Biedt daarnaast mogelijkheden tot herstel als er (ogenschijnlijk) oneigenlijk gebruik plaatsvindt.

Reactie

Een belangrijk middel dat wij willen in zetten bij het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik is voorlichting van de burger. Wij zijn van mening dat voorkomen beter is dan genezen en zijn dan ook zeker van plan om zwaar in te zetten op het vooraf goed informeren van de burger over zijn plichten en rechten. Wanneer wij denken dat er sprake is van oneigenlijk gebruik dan volgt er een gesprek met de burger.

8. Kwaliteit en klachten

Dit onderdeel vraagt nog om verdere uitwerking. Denk hierbij aan eisen stellen aan kwaliteit en het monitoren van kwaliteit en klachtenafhandeling. De nog in te stellen ombudsfunctie dient hier opgenomen te worden.

Reactie

Dit onderwerp gaat zeker nog verder worden uitgewerkt. In de inkoopdocumenten worden eisen aan kwaliteit gesteld en worden zorgaanbieders ook verplicht om periodiek een overzicht van klachten te overleggen en hoe deze zijn opgelost. Hier zal ook periodiek een gesprek over plaatsvinden met de gemeente. Verder dienen de zorgaanbieders er voor zorg te dragen dat zij een klachtenregeling hebben. Wij zullen er zelf voor zorgdragen dat er een actuele klachtenprocedure komt voor een behoorlijke behandeling van mondelinge en schriftelijke klachten over gedragingen van personen en bestuursorganen die onder onze verantwoordelijkheid werkzaam zijn.

Daarnaast wordt in de Wmo 2015 het houden van toezicht verplicht gesteld. De wet verplicht de aanbieder om bij de toezichthoudende ambtenaar onverwijld melding te doen van calamiteiten en geweld bij de verstrekking van een voorziening. Het college moet één en ander nog nader uitwerken. Dat geldt ook voor deze motie. Wij komen hier in oktober 2014 op terug.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
J. Scholten

de burgemeester,
mr. B.B. Schneiders